

REPUBLIČKA KONFERENCIJA
SAVEZA SOCIJALISTIČKE OMLADINE HRVATSKE
I CENTAR ZA KULTURU I INFORMACIJE ZAGREB

,GRADEĆI ZEMLJU GRADILI SMO SEBE'

(IZLOŽBA FOTOGRAFIJA ARHIVE RK SSOH U POVODU DANA ORA)

STUDIO GALERIJE FORUM PRERADOVIĆEVA 5, 28.3. - 8.4.1985.

"GRADEĆI ZEMLJU GRADILI SMO SEBE"

Izložba fotografija Arhive RK SSOH
u povodu Dana ORA

Zbog toga su ovdje izložene uglavnom MEDAROVE fotografije, snimljene neposredno nakon rata, a snimci MILJANA i POSAVCA iz nama nešto bližeg razdoblja, morat će sačekati neku pogodniju priliku. Svrati li, međutim, ova izložba ozbiljniju pozornost javnosti, i rezultira li to društvenim vrednovanjem i zaštitom dokumentarne i umjetničke razine Fotoarchive RK SSOH, i postavljajući ove izložbe obavili su posao.

Prvi travanj — Dan omladinskih radnih akcija i brigada nije slučajno odabran povod za postavljanje ove izložbe. Mladosti je svojstvena akcija, i stoga su u Arhivu RK SSOH najbrojniji snimci akcija omladine. Iako se prvi počeci omladinskog dobrovoljnog rada bilježe odmah u prvim danima ustanka i na prvim oslobođenim teritorijima, u svim krajevima naše zemlje, kada još MEDAROVA kamera ne bilježi te trenutke, na njih svakako valja podsjetiti. Te prve radne akcije na oslobođenoj teritoriji bile su spontane i kratkotrajne, organizirali su ih organi narodnooslobodilačkog pokreta u okviru rješavanja pojedinih konkretnih zadataka. Jačanjem anti-fašističkog omladinskog pokreta 1942. godine, radne akcije su sve više poprimale svoj organizirani oblik, putem radnih četa i brigada, postavši sastavni dio i oblik aktivnosti Ujedinjenog saveza antifašističke omladine Jugoslavije. Na primjer, mladi već od godine 1941. rade u partizanskoj bazi na Bijelim Potocima — Kamensko (lička Plješevica) zatim ličke, krajiške i kordunske omladinske udarne brigade se natječu svojim radnim rezultatima, a najpoznatija akcija mladih tokom rata je žetva u Saničkoj dolini 1943. godine.

Neposredno poslije rata, pa čak i u njegovim završnim danima, kada već MEDAR počinje fotografijom bilježiti radne aktivnosti mladih, bilo je zaista zamašnih radnih akcija kojima je omladinska organizacija pomagala u rješavanju suštinskih pitanja egzistencije nekog grada ili kraja. Spomenimo samo sječu drva na Crnom

Vrhu za snabdijevanje Beograda ogrijevom, ili berbu kukuruza u Srijemu, koje su se odvijale u veoma teškim jesenjim i zimskim danima 1944. i 1945. godine, praktično na rubovima fronte.

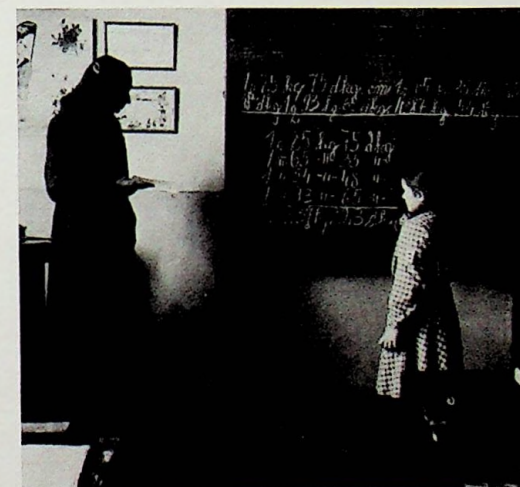
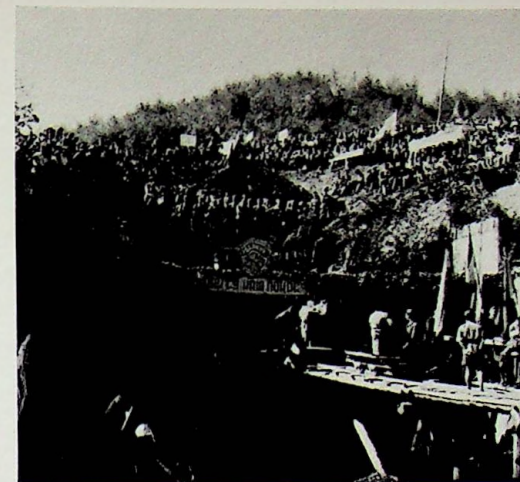
Prva savezna dobrovoljna omladinska radna akcija organizirana je 1. travnja 1946. godine, a radni zadatak joj je bio izgradnja željezničke pruge Brčko-Banovići. Na sjećanje na taj dan, prvi travanj proglašen je Danom omladinskih radnih brigada. U toku prvog petogodišnjeg plana 1946—1952. godina, omladina je sudjelovala u izgradnji sedamdeset najznačajnijih objekata u Jugoslaviji. Već spomenuta pruga Brčko-Banovići u dužini od 90 km završena je 7. 11. 1946. godine, 22 dana prije roka, što je u to vrijeme bio pravi graditeljski podvig. Pruga Šamac-Sarajevo, autoput Zagreb—Beograd, izgradnja Novog Beograda, ORA "Vinodol", samo su neke od velikih akcija tog vremena.

Nakon višegodišnje pauze, od 1958. godine, ponovo se organiziraju omladinske radne akcije saveznog značaja, i mladi započinju izgradnju čitavog niza kapitalnih objekata, što kamerom pored MEDARA počinje bilježiti i DRAGO MILJAN. Završetkom radova na izgradnji auto-cesta Ljubljana—Zagreb, Beograd—Niš—Skopje, te Jadranske magistrale, započinje se sa organiziranjem omladinske radne akcije "Sava", koja se eto još uvijek organizira.

Uspješno ostvarena transformacija današnjih ORA sa poslova isključivo na izgradnji velikih investicionih objekata, na poslove u sklopu procesa redovne proizvodnje — omogućila je kontinuirano organiziranje radnih akcija omladine i u današnje vrijeme pada investicija na donju granicu objektivno mogućeg.

Suvremeni svijet, život i akcije mladih, fotografijom nastavlja bilježiti IVAN POSAVEC. Kvalitet njegovih snimaka obećava budućnost Arhivu RK SSOH.

Ivica Grčar

Najprije FRANJO MEDAR, kasnije DRAGO MILJAN i sada IVAN POSAVEC, fotografijom bilježe svijet i život mladih. Stvorena je tako od godine 1945. do danas bogata fotoarhivska građa omladinske organizacije, čije dokumentarne vrijednosti i zavidna umjetnička razina nisu dovoljno vrednovane zbog nedostupnosti Arhive.

Fotografija nije posljedica pasivnog viđenja i "konzerviranja" slike, već je čin svjesnog izbora zabilježenog trenutka na osnovi ranije spoznatog. Govori li se o fotografu-autoru, govori se i o razdoblju i prostoru u kojem je djelovao ili djeluje. Snimci MEDARA, MILJANA i POSAVCA kazuju kako su snimljeni i snimatelji isto. Govoreći nam otkuda i od čega smo krenuli, kazuju nam kakvi smo zajedno — i mi koje snimaju — i oni koji snimaju. Osim nas i sebe, oni svjetlom bilježe i naš prostor u vremenu. Tek promatranjem njihovih fotografija postajemo u punoj mjeri svjesni mijenjanja sebe i prostora u kojem živimo. Stoga se i u postavu ove izložbe naglašavaju snimci naših početaka. Tek četrdesetak fotosa, koliko dopušta izložbeni prostor, nasuprot ogromnom broju od desetak tisuća negativa, postavljajući izložbe stvorilo je brojne, pa i subjektivne nedoumice.

Izdavač
Published by
CENTAR ZA KULTURU
I INFORMACIJE, Zagreb,
Preradovičeva 5, tel. 421-344

Za izdavača
For the publisher
direktor
MILAN BREZAK

Urednik kataloga
Catalogue editor
MAJA HUNJAK

Predgovor
Preface
IVICA GRČAR

Fotografije
Photographies
ARHIVA RKSSOH
(FRANJO MEDAR)
Grafjčki urednik
Graphical super vision
IVICA STANČIN

Likovna postava
Arrangement of exhibits
IVAN POSAVEC

Plakat
Poster design
IVICA STANČIN

Tisak plakata
Printing of posters
ŽELIMIR BAKOVIĆ

Tehnička postava izložbe
Technical layout
ŽELIMIR MARTINJAK

Umnožavanje kataloga
Printed by
KREŠIMIR ŠTEFANOVIĆ

Naklada
Edition
500 komada